

expedice speculum

Putování za záhadami a zajímavostmi regionu „Zrcadla“

Ryšice - obec panství Tulešického

Obec se rozkládá pět kilometrů jihovýchodně od Rouchovan na hranici okresů Znojmo a Třebíč. Ves Rešice byla původně nazývána Ryšice a poprvé je připomínána jako samostatný statek v roce 1358 v Zemských deskách Brněnských za doby vlády Karla IV.. Od tohoto data se zde vystřídalo několik pánů z Ryšic: Martin Svebus, Brandus, Dětoch, Oldřich, Mikuláš a Jan Hušpetr. Od r. 1496 byli majitelé větší části Ryšic páni Jankovští z Vlašimi. Ještě roku 1615 se připomíná Jiřík Jankovský, který v obci vybudoval v 80. letech 16. století jednoduchý renesanční zámek. Počátkem 18. století jej přebudoval v barokním slohu

foto: mapa

Patrně jeden z nejstarších kamenných pilířů zámku

Zikmund Velecký a počátkem 19. století mu Daunové dali empírovou podobu. V roce 1844 prodal hrabě Jindřich Daun Ryšice hraběti Janovi Serényimu, majiteli panství Tulešického, který provedl jen drobné stavební úpravy.

Část dnes zpustlého zámku a dvora je postavena na původně gotických základech tvrze. Přítomnost tvrze se v historických pramenech uvádí jen velmi sporadicky. Nejstarší písemná zmínka pochází z roku 1378, kdy Oldřich z Ryšic zapsal věnem své ženě Dobře tvrz, dvůr a část vsi. Při rozdělení majetků v 15. století už většina majitelů obývala panské dvory a tvrz zanikla při stavbě zámku již zmíněným Jiříkem Jankovským. Čtvercový půdorys

tvrze se stal výchozím i pro půdorys renesančního zámku. Dnes jsou základy původní středověké stavby patrné jen z mohutných kamenných pilířů dochovaných ve sklepení. Samotné sklepy rešického zámku jsou stejně jako jinde zdrojem nesčetných úvah a historek. Sklepy se rozkládají pod celou stavbou zámku a kromě spousty chodeb zazděných, jsou některé z částí přístupné. Podle vyprávění se traduje, že ze zámku vedly tři únikové cesty: přes les k řece Rokytné a do Rešic, snad ke kapli sv. Jana Nepomuckého.

Třetí z podzemních cest vedla do nedaleké osady Kordula, která byla založena mezi roky 1710 až 1730. V blízkosti osady (u Valo-

foto: mapa

Rešický zámek je před nákladními opravami

odhaduje na téměř 560 let. O ještě dalších 250 let je ale starší vzácný jilm na okraji strouhy nad Spáleným mlýnem. Spálený mlýn stál od roku 1694 a svůj původní význam ztratil v roce 1918, kdy jej velkostatkář Robert Goldschmidt přestavěl na hájenku.

Dominantou Rešic je kaple sv. Jana Nepomuckého, kterou dle historiků v roce 1720 nechal postavit tehdejší majitel Rešic Josef Antonín hrabě z Rödern, jehož zednický mistr v ten čas pracoval na zámku. Podle nepříliš známé pověsti však bylo všechno jinak. Právě se, že za jedné turecké války se do zajetí dostal rytíř z Ryšic. V těžkém utrpení prosil svatého Jana o pomoc a sliboval, že pokud se šťastně

vrátí do Ryšic, vystaví kapli. Jednou se mu zdálo, že mu svatý Jan sundal pouta a připomněl mu jeho slib o kapli. Po probuzení rytíř zjistil, že pouta, ve kterých byl uvězněn, leží na zemi a dveře od žaláře jsou otevřené. Vzal nohy na ramena a utíkal dnem i nocí. Pronásledovatelé jej dostihli až u břehu moře. Rytíř opět prosil o pomoc. Svatý Jan ho vyslyšel a na bílém šátku jej převezl na druhý břeh moře. Než zmizel, připomněl mu slib o kapli. Po několika dnech se rytíř dostal do Ryšic a svůj slib splnil. Nechal postavit kapli ke cti sv. Jana a pouta, která s sebou z Turecka donesl, pověsil na památku za oltář. Ta tam dnes ale bohužel nejsou ...

Napsal Marek Pečér

foto: mapa

Kaple sv. Jana Nepomuckého v Rešicích